

Opinnäytetyö (AMK)
Sairaanhoitajakoulutus
2018

Salla Maaronen

SEKSUAALIOIKEUDET TUBETTAJIEN
KÄSITTELEMÄNÄ

Salla Maaronen

SEKSUAALIOIKEUDET TUBETTAJIEN KÄSITTELEMÄNÄ

Seksuaalioikeudet ovat ihmisoikeuksia, jotka kuuluvat kaikille ja niitä tarvitaan esimerkiksi siksi, että seksuaalisuus on joissakin yhteisöissä edelleen laiminlyöty alue. Seksuaalisuus liittyy erottamattomasti ihmisen elämään heti syntymästä lähtien. Se kehittyy ja muovaantuu läpi elämän. Siksi on tärkeää edistää nuorten tietoutta seksuaalioikeuksista ja kannustaa avoimuuteen puhuttaessa seksuaalisuudesta.

Tässä opinnäytetyössä on kvalitatiivisin menetelmin analysoitu tubettajien tapaa käsitellä viittä eri seksuaalioikeusteemaa. Teemat ovat oikeus omaan seksuaalisuuteen, oikeus tietoon seksuaalisuudesta, oikeus tasa-arvoon sekä syrjimättömyyteen, oikeus itsensä ja muiden suojeluun ja oikeus vaikuttaa. Työn tarkoituksena oli selvittää seitsemän eri tubettajan tapaa käsitellä kyseisiä teemoja YouTube -verkkopalvelussa. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys muodostettiin käyttäen erilaisia tietokantoja, kirjallisuutta sekä internet-lähteitä.

Työhön valikoituneet tubettajat mieltävät suomalaisen koulutuksen ja ympäristön olevan tärkeä osa oman seksuaalisuuden toteuttamista. Toiset löytävät seksuaalisen identiteettinsä vasta vuosien itsetutkiskelun jälkeen ja tuodessaan sen julki sosiaalisessa mediassa, kokemus on ollut äärimmäisen vapauttava. Toisaalta nähdään myös asioiden nurja puoli kuten se, että toisissa kulttuureissa naisten asema on heikompi. Vaikka seksuaalirikollisuudelle on Suomessa lainsäädäntö, pohditaan videoilla sen saumatonta toteutumista. Etenkin seksuaalinen häirintä nousee tutkitavassa materiaalissa esiin sekä nais-, että miesnäkökulmasta. Tuloksissa korostuu ensisijaisesti oikean ja kokonaisvaltaisen tiedon tärkeys kaikkien seksuaalioikeuksien toteutumiseksi. Työhön valitut vlogit puoltavat jokainen omalla tavallaan tasa-arvoista ja syrjimätöntä yhteiskuntaa ja tubettajat jo itsessään vaikuttavat tekemällä videoita sosiaaliseen mediaan.

Nuoret ihannoivat ja seuraavat tubettajia. Tulevaisuudessa voisi olla hyvä tutkia tämänkaltaisten videoiden vaikutuksia nuoreen kohdeyleisöön. Lisäksi olisi tärkeää jatkossakin panostaa lasten ja nuorten seksuaalikasvatukseen, huomioiden tämän päivän monimuotoisen yhteiskunnan ulottuvuudet. Näin voitaisiin taata varhainen oikea käsitys ihmisten seksuaalisuudesta ja oikeuksista liittyen siihen.

ASIASANAT:

Seksuaalisuus, seksuaalioikeudet, vloggaaminen, tubettaja

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Nursing

2018 | 34 pages, 2 attachment pages

Salla Maaronen

SEXUALRIGHTS BASED ON YOUTUBERS' VIDEOS

Sexual rights are part of human rights, which belong to everyone. Sexual rights are needed because sexuality is still a neglected area in some communities and professional fields. Sexuality is an inseparable part of human life since birth. It develops and changes through life. That is why it's important to contribute youth's knowledge of sexual rights and encourage one to be open-minded about sexuality.

This thesis analyses youtubers' ways to process sexual rights using qualitative methods. There are five different themes concerning sexual rights. Themes were the following: the right to one's individual sexuality, the rights to information and education, the rights to equality and non-discrimination, the right to be free from torture or to cruel, inhumane or degrading treatment or punishment and the rights to freedom of opinion and expression. The purpose of the thesis is to find out how seven different youtubers process selected themes on YouTube. The theoretical framework was formed by using different databases and resources based on literature and internet.

Youtubers in this thesis are perceiving that the Finnish education and social environment are crucial when it comes to achieving one's individual sexuality. Some of the youtubers search their sexual identity for years. The feeling of great release is priceless after a long period of self-examination when they finally found what was searched for. Youtubers also process the reverse side of the society: in some cultures, women are still in weaker status compared to men. There is a legislation in Finland regarding sexual crimes, but is it really obeyed? Sexual harassment is one of the hottest topics in this thesis, and the experiences concerning are based on both, women and men aspects. The results highlight the fact that correct and comprehensive knowledge is the base to achieve the sexual rights. In a way, all of the youtubers support equality and non-discrimination as well as influence by making videos on social media YouTube.

The youth admires youtubers. In the future, it would be necessary to study how videos like these affect to young target audience. It is also crucial to keep up the good work educating youth about sexuality. So it's guaranteed to have the right amount of knowledge about sexuality and sexual rights in early stage of life.

KEYWORDS:

Sexuality, sexual rights, vlogging, youtuber

SISÄLTÖ

KÄYTETTY SANASTO	6
1 JOHDANTO	7
2 SEKSUAALISUUS	8
2.1 Seksuaalisuus ja hyvinvointi	8
2.2 Seksuaalisuuden toteuttaminen ja siitä puhuminen	8
2.3 Seksuaalioikeudet	9
2.3.1 Oikeus omaan seksuaalisuuteen	10
2.3.2 Oikeus tietoon seksuaalisuudesta	11
2.3.3 Oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi	11
2.3.4 Oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen	12
2.3.5 Oikeus vaikuttaa	12
3 YOUTUBE	14
3.1 YouTube –verkkopalvelu	14
3.2 Bloggaaminen & vloggaaminen	14
4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TUTKIMUSONGELMAT JA TAVOITE	16
5 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄ	17
6 TULOKSET	19
6.1 Oikeus omaan seksuaalisuuteen	19
6.2 Oikeus tietoon seksuaalisuudesta	21
6.3 Oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi	21
6.4 Oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen	24
6.5 Oikeus vaikuttaa	25
7 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	27
8 POHDINTA	29
LÄHTEET	32

LIITTEET

Liite 1. Väestöliiton seksuaalioikeudet.
Liite 2. Analyysirunko

KÄYTETTY SANASTO

Vlog	Videomuodossa pidetty päiväkirja eli videoblogi.
Blog	Tekstimuodossa pidetty päiväkirja eli tekstiblogi.
(You)Tubettaja	YouTubeen sisältöä tuottava henkilö.
Vloggaaja	Videoblogin tuottaja.
Tilaaja	YouTube-kanavan seuraaja, joka on tilannut kyseisen kanavan omalle YouTube-seinälleen.

1 JOHDANTO

Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan seksuaalisuus on osa ihmisyyttä koko elämän ajan, käsittäen fyysisiä, psykologisia sekä sosiaalisia tekijöitä (WHO 2010). Seksuaalioikeudet puolestaan ovat osa ihmisen itsemääräämisoikeutta tehdä päätökset omaan seksuaalisuuteen, terveyteen, kehoon ja lisääntymiseen liittyen, ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa. Ne ovat ihmisoikeuksia, jotka kuuluvat kaikille. (Amnesty 2018.) Tämä ei kuitenkaan aina toteudu ja epäkohtiin törmääminen on arkipäivää, esimerkkinä seksuaalinen häirintä, joka on sosiaali- ja terveysministeriön tasa-arvobarometrin mukaan lisääntynyt 2000-luvulla ja sitä eniten kokevat 15-34-vuotiaat naiset (Kiianmaa 2012). Seksuaalioikeuksien edistäminen ja niiden esilletuonti ovat tärkeitä asioita, jotta saavutettaisiin kestävä kehitys ja turvattaisiin ihmisoikeudet (Väestöliitto 2018b).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kvalitatiivisin, eli kuvailevin menetelmin, selvittää miten tubettajat käsittelevät seksuaalioikeusteemoja videoillaan. Opinnäytetyön pohjalla käytetään seitsemää suomalaisen tubettajan videota YouTube-verkkosivuilla. Videot ovat erittäin tehokas tapa viestiä verkossa ja niiden käyttö onkin räjähtänyt: jokaisena vuorokauden minuuttina YouTubeen ladataan 70 tuntia videomateriaalia ja joka kuukausi videoita katsotaan neljä miljardia tuntia (Suomen digimarkkinointi 2018). Suosituilla tubettajilla on tilaajia useampi tuhat, joista merkittävä osa nuoria ihmisiä. Video välittääkin tunnetta ja viestiä paremmin kuin mikään muu sisällön muoto (Suomen digimarkkinointi 2018).

Videot käsittelevät seksuaalioikeuksia väestöliiton julkaisun (Liite 1) viidellä eri teemalla: oikeus omaan seksuaalisuuteen, oikeus tietoon seksuaalisuudesta, oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi, oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen sekä oikeus vaikuttaa. Seksuaalioikeudet eivät ole yksiselitteisiä, eikä seksuaalioikeuksiksi katsota pelkästään työhön valikoituja oikeuksia, mutta tämän opinnäytetyön sisällön rajaamiseksi valittiin viisi keskeisintä ja eniten puhuttelevaa teemaa, joista löytyi materiaalia YouTubeesta. Työn tavoitteena on edistää nuorten tietoutta seksuaalioikeuksista ja kannustaa avoimuuteen puhuttaessa seksuaalisuudesta. Opinnäytetyössä tutustutaan teoreettisen viitekehityksen johdattamana seksuaalioikeuksiin ja verkkopalvelu YouTubeen.

Opinnäytetyö toteutetaan osana valmisteilla olevaa Turun Ammattikorkeakoulun EDDIS-hanketta.

2 SEKSUAALISUUS

Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan seksuaalisuus on osa ihmisyyttä koko elämän ajan, käsittäen fyysisiä, psykologisia sekä sosiaalisia tekijöitä. WHO on ehdottanut myös laajempaa määritelmää seksuaalisuudelle, jonka mukaan ihmisen seksuaalisuus tarkoittaa sukupuolta, sukupuoli-identiteettiä, sukupuolirooleja, seksuaalista suuntautumista, eroottista mielenkiintoa, mielihyvää, sukupuolisuhteita sekä suvun jatkumista. (WHO 2010.) Seksuaalisuus ei ole valinta, jonka ihminen tekee, vaan elämään kuuluva inhimillinen, terveyteen ja mielen hyvinvointiin vaikuttava ulottuvuus. Seksuaalisuus ei ole meissä valmiina, vaan se kehittyy ja muuttuu elämän aikana. (Suomen mielenterveysseura 2018.) Lääkärikirja Duodecim rinnastaa seksuaalisuuden sukupuolisuuden, seksin, sukupuolielämän ja sukupuolivietin ilmenemisen kanssa (Duodecim 2018).

2.1 Seksuaalisuus ja hyvinvointi

Seksuaalisuus ilmenee ihmisessä elämän eri vaiheissa eri tavoin. Tasapainoinen ja hyväksyvä suhtautuminen omaan seksuaalisuuteen antaa voimavaroja sekä fyysiseen, että psyykkiseen hyvinvointiin. Seksuaalisuus on yksi ihmisen tavoista olla ja ilmaista itseään. Fyysisen tyydytyksen hakemisen lisäksi seksuaalisuus on myös miehenä ja naisena olemista, sekä aistillista mielihyvää. Siihen liittyy paljon erilaisia tunteita, odotuksia, kokemuksia, pettymyksiä ja ilojakin. Seksuaalisuus on luonnollinen tarve aivan kuten ravinto ja unikin. Ihminen voi elää elämänsä seksuaalisesti tyytyväisenä joko yksin tai yhdessä jakaen seksuaalisuuden toisen osapuolen kanssa. Oman seksuaalisuuden tunnistaminen ja matka siihen, rajojen määrittäminen sekä toiveiden tunnistaminen on tärkeä osa seksuaalista hyvinvointia. (Suomen Mielenterveysseura 2018.)

2.2 Seksuaalisuuden toteuttaminen ja siitä puhuminen

Seksuaalisuutta voidaan toteuttaa eri tavoin, kunhan se ei loukkaa, alistaa eikä hyväksikäytä ketään (Suomen mielenterveysseura 2018). Maailmanterveysjärjestö WHO:n mukaan seksuaalisuuden ilmenemismuotoja ovat ajatukset, fantasiat, halut, uskomukset, asenteet, käyttäytyminen, seksuaalisuuden harjoittaminen, roolit sekä suhteet. (WHO 2010). Itselle sopiva tapa seksuaalisuuden toteuttamiseen onkin tärkeää löytää (Suomen

mielenterveysseura 2018) Seksuaalisuutta voidaan ilmaista eri tavoin, ja siihen vaikuttaa monien biologisten, psykologisten, sosiaalisten, taloudellisten, poliittisten, kulttuuristen, eettisten, oikeudellisten, historiallisten, uskonnollisten sekä henkisten tekijöiden vuorovaikutus. Seksuaalisuuden monista ulottuvuuksista huolimatta, kaikki ihmiset eivät aina koe tai ilmennä näitä kaikkia. Ihminen tekee valintoja seksuaalisuuden ilmaisussa ja sukupuoliolisessa käyttäytymisessä ja nämä valinnat ohjautuvat omaksuttujen arvojen ja opittujen toimintatapojen mukaan. (WHO 2010.)

Seksuaalisuudesta puhuminen on tärkeää ihmisten välisessä kommunikaatiossa, vaikka se onkin aihe, josta ei ole aina luontevin puhua. Kommunikaatio voi tapahtua puheen lisäksi kehon viestein. Aiheesta puhuminen on tärkeää, sillä tuomalla esiin arkojakin asioita, puretaan myyttejä ja uskomuksia. (Väestöliitto 2018a.)

Kommunikaatiota on mahdollista opettaa yleisellä tasolla, erityisen tärkeää on esimerkiksi tieto seksuaalioikeuksista. Ihminen saattaa saada vääristyneen käyttäytymismallin esimerkiksi katsomalla pornoa. Tärkeää on uskaltaa sanoa kyllä ja ei, joko sanoin tai elein. Toisen kieltoa tai kehonkielen torjuntaa tulee aina kunnioittaa. (Väestöliitto 2018a.)

2.3 Seksuaalioikeudet

Seksuaalioikeudet ovat osa ihmisen itsemääräämisoikeutta tehdä päätökset omaan terveyteen, kehoon, seksuaalisuuteen ja lisääntymiseen liittyen, ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa (Amnesty 2018).

Seksuaalioikeuksien toteutumisen kannalta kaikilla on oltava oikeus tasa-arvoon, omaan seksuaalisuuteen, seksuaaliterveyspalveluihin, –opetukseen sekä –valistukseen. Kukaan ei saa tulla syrjityksi, kaltoin kohdelluksi tai rangaistuksi julmalla, epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla. Kaikilla on oikeus, yhteiseen tahtoon perustuen, mennä naimisiin tai perustaa perhe valitsemansa kumppanin kanssa, yhtä lailla kuin erota puolisostaan näin halutessaan. Myös päätös lasten hankinnasta ja sen ajankohdasta on jokaisen oikeus. Yksityisyys ja kehon koskemattomuuden kunnioitus, sekä vaikuttaminen ovat seksuaalioikeuksia. (WHO 2006.)

Seksuaalioikeudet käsittelevät laajasti seksuaalisuuteen liittyviä elämänalueita, eikä ole yhtä ainoaa oikeaa määritelmää. Seksuaalioikeuksien edistäminen on tärkeää, jotta saavutetaan kestävä kehitys ja turvataan ihmisoikeudet. Seksuaalioikeudet kuuluvat kaikille.

(Väestöliitto 2018b.) Väestöliiton seksuaalioikeuksista viisi kohtaa määritellään tarkemmin, koska ne ovat tutkimuskysymyksen kannalta oleellista avata.

2.3.1 Oikeus omaan seksuaalisuuteen

Seksuaalisuus on biologian, sekä tuntemusten elämänmittainen sekoitus. Seksuaalisuutta voi ilmaista ajatuksin, uskomuksin ja arvoin, sekä pari- ja ihmissuhteiden kautta. Myös nautinto ja seksuaali-identiteetin etsiminen ovat osa seksuaalisuutta. Oikeus seksuaalisesta nautinnosta toteutuu, kun seksuaalisuudesta on tietoa, seksuaaliterveys on kunnossa ja seksuaali-identiteetti on hyväksytty osa yhteiskuntaa. Kun levitetään tietoa yksilön oikeudesta seksuaaliseen nautintoon, parannetaan yksilön mahdollisuuksia itsensä suojeluun. Kaikki seksuaalioikeudet kulkevatkin oikeastaan käsi kädessä ja vaikuttavat toisiinsa. (Ilmonen ym. 2015.)

Seksuaalisuuteen liittyy paljon tabuja, eli asioita joita ei mielellään käsitellä ja joista vaieetaan. Esimerkiksi ikäihmisten seksuaalisuutta on pitkään pidetty tabuna, sillä seksuaalisuuden ei mielletä kuuluvan vanhuuteen. Seksuaalisuus on kuitenkin arvokas osa elämää myös ikääntyessä. Ikäihmisten lisäksi myös vammaisten seksuaalisuus on tabu. Vammaisten seksuaalisuus saatetaan unohtaa kokonaan tai huomioitunakin mieltää esimerkiksi tyydyttävään seksielämään mahdottomana. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohdalla tabun luonne on hieman erilainen: niitä ei aina hyväksytä tai heidät yliseksualisoidaan, eli määritellään ensisijaisesti seksuaalisen suuntautumisen perusteella ja parisuhteet nähdään seksikeskeisinä. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin luetaan yleensä lesbot, homot, biseksuaalit, transihmiset sekä intersukupuoliset. Intersukupuolisuudella tarkoitetaan synnynnäistä tilaa, jossa sukupuolisuuden fyysiset ominaisuudet eivät ole yksiselitteisesti naisen tai miehen. Intersukupuolisella voi olla esimerkiksi epätyypilliset ulkoiset tai sisäiset sukuelimet. Intersukupuolinen henkilö voi kokea sukupuolensa monin tavoin. (Ilmonen ym. 2015.)

Tabuasemassa seksuaalisuus johtaa eri ihmisten kohdalla samoihin asioihin: seksuaalikasvatuksen puutteeseen, seksuaalisen kehityksen vaikeutumiseen ja jopa kaltoinkohdeltuun. (Ilmonen ym. 2015.)

2.3.2 Oikeus tietoon seksuaalisuudesta

Koulutus ja tieto seksuaalisuudesta kuuluu kaikille, niin kuin tieto siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksistakin. Seksuaalikasvatuksella pyritään edistämään asenteita, tietoa, taitoa, sukupuolten ja yksilöiden välistä tasa-arvoa sekä seksuaaliterveyttä. Seksuaalikasvatus mahdollistaa hyvän seksuaaliterveyden, itsensä suojelun ja omasta seksuaalisuudesta nauttimisen. Tiedon tulee olla helposti saatavilla ja moniarvoisen puolueettonta. Kasvatukseen sisältyy valistus, opetus sekä neuvonta ja sen tulee olla elämänvaiheesta riippuen ikään ja kehitysvaiheeseen sopivaa. Tiedon puute altistaa stereotyyppisille ajatusmalleille ja virheellisille uskomuksille. Siksi on hyvin tärkeää, että etenkin nuorten tietämystä lisätään. Päätökset liittyen seksiin tehdään omien tietojen pohjalta. Vapaus itsenäisten ja vastuullisten päätösten tekemisistä horjuu ilman tietoa. Tieto tulee ympäristöstä: kavereilta, vanhemmilta ja ammattilaisilta. Tiedonlähteet täydentävät toisiinsa ja ovat tärkeitä. Median antama kuva on kapeakatseinen ja perustuu sukupuolen käyttäytymistä määrittäviin normeihin luoden nuorelle henkilölle paineita. Kokonaisvaltainen tieto seksuaalisuuden moninaisuudesta onkin tärkeää oman sukupuoli-identiteetin löytämiseksi rauhassa, ilman median painetta. (Ilmonen ym. 2015.)

2.3.3 Oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi

Ihmisiä tulee suojella seksuaaliselta ja sukupuoleen perustuvalla väkivallalla, kuten raiskauksilta, sukuelinten silpomiselta, seksuaaliselta kaltoinkohtelulta ja häirinnältä. Jokaisella on myös oikeus päättää avioitumisestaan ja suojata itsensä niin sukupuolitaudeilta, kuin suunnittelemattomilta raskauksiltakin. Suojelun toteutumisen kannalta olennaisinta roolia pitää yhteiskunta ja lainsäädäntö. Yhteiskunnassa on kuitenkin monia alueita, joissa erityisesti naispuolisten on hankala suojella itseään. Luvut puhuvat puolestaan, sillä joka kolmas nainen kokee jossain elämänsä vaiheessa fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa. Miehet kokevat myös sukupuoleen, etenkin seksuaalivähemmistöihin kohdistuvaa väkivaltaa. Kaikki hyötyisivät siis väkivallan vastaisen kulttuurin purkamisesta. (Ilmonen ym. 2015.)

Suomessa laki seksuaalisesta ahdistelusta (2014/509 § 5a) suojaa ihmisiä seksuaalisilta teoilta, joka loukkaavat toisen itsemääräämisoikeutta. Seksuaalinen ahdistelu on Suomessa rangaistava teko ja siitä voi saada sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Rikoslaisissa on oma kohtansa seksuaalirikoksille, jossa on huomioitu myös raiskaukset, seksuaalinen hyväksikäyttö, sekä esimerkiksi pakottaminen sukupuoliyhteyteen.

2.3.4 Oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen

Kaikilla on oikeus toteuttaa itseään ja näkyä yhteiskunnalle sellaisena ihmisenä kuin on ilman pelkoa syrjinnästä, leimautumisesta, vähättelystä tai väkivallasta. Seksuaalioikeuksien toteutumisen lähtökohtana on tasa-arvoinen yhteiskunta, joka on rakennettu niin, että kaikkien on mahdollista näkyä. Niin vammaisten, etnisten vähemmistöjen kuin seksuaali- ja sukupuoliyhteistyön edustajienkin. Parhaiten näkyvissä ovat ihmiset joiden etninen tausta, ikä, seksuaalinen suuntautuminen sekä terveydentila vastaavat enemmistöä yhteiskunnasta. Palvelut, tieto ja hankkeet ovat usein kohdistettu juuri tälle ryhmälle jättäen huomioimatta esimerkiksi seksuaalivähemmistöt. Erilaisuuden esille tuominen murtaa kulttuuristen normien muureja. Seksuaalioikeudet toteutuvat tasa-arvoisessa yhteiskunnassa, joka on rakennettu kaikkia varten. (Ilmonen ym. 2015.)

2.3.5 Oikeus vaikuttaa

Kaikilla ihmisillä on oikeus vaikuttaa seksuaalioikeuksien toteutumiseen itsensä ja muiden kohdalla. Oli kyse sitten yksilö- tai yhteisötasosta, ihmisten on voitava vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon. Seksuaalioikeuksien puolustaminen tulee taita laissa, sillä tasa-arvoinen yhteiskunta hyödyttää jokaista. Ihmisoikeuksien ja vaikuttamismahdollisuuksien puolesta on käytävä kamppailua. Joissain maissa miehillä on ollut oikeus päättää naisten kehosta, valinnoista ja koko elämästä. Sukupuolten välinen tasa-arvo ja oikeus päättää omasta kehosta ja elämästä ovat seksuaalioikeuksien keskiössä. Ihmisoikeuksien puolustaminen arkielämässä on äärimmäisen tärkeää, jotta oikeuksien puolustajien ääni ei hukkuisi niitä vastustavien alle. Yhteentörmäyksiltä ei aina vältytä: vanhanaikaiset, perinteiset käytännöt ja arvot sotivat oikeuksien kanssa. Tämä saattaa johtaa väkivaltaan, häirintään tai uhkailuun. (Ilmonen ym. 2015.)

Meillä jokaisella tulee olla oikeus osallistua päätöksentekoon ja vaikuttaa oikeuksien sisältöjen määrittelyyn. Esimerkiksi opetuksen, tiedon ja palveluiden tulee vastata tämän hetken monimuotoisia yhteiskuntia, jolloin on tärkeää, että niiden sisältöihin pystytään vaikuttamaan. Valtion tulee tarjota kansalaisille mahdollisuus helppoon, tasa-arvoiseen ja tulokselliseen osallistumiseen lakien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja seurantaan

sekä taata seksuaalioikeudet tunnustava lainsäädäntö ja puolueeton oikeuskäsittely seksuaalioikeuksien loukkaustapauksissa. (Ilmonen ym. 2015.)

Ihmisoikeuspuolustajien äänen kuuluviin tuominen mahdollistaa avoimen keskustelun, epäkohtien esille tuomisen ja toisten tilanteista oppimisen mahdollisuuden. Ihmisoikeuspuolustaja voi esimerkiksi olla pappi, joka puhuu homoliittojen puolesta tai nainen, joka vastustaa yhteisössään tapahtuvaa sukuelinten silpomista. Arkielämässä seksuaalioikeuksien toteutumiseen voi vaikuttaa esimerkiksi jakamalla oman kokemuksen sosiaaliseen mediaan tai puhumalla seksuaalisuudesta tai omasta sukupuolesta ääneen. Puhumalla ja jakamalla tietoa rikotaan tabuja ja luodaan tasa-arvoista ilmapiiriä. (Ilmonen ym. 2015.)

3 YOUTUBE

Tässä kappaleessa tutustutaan Googlen omistamaan, internetin tarjoamaan videopalveluun, YouTubeen, sekä ilmiöön, jota opinnäytetyössä käytetään materiaalina: vloggaamiseen.

3.1 YouTube –verkkopalvelu

YouTube on Googlen omistama, suosittu, yli miljardin käyttäjän videoiden jakamiseen perustuva verkkopalvelu. Se tarkoittaa, että lähes kolmannes kaikista internetiä käyttävistä henkilöistä käyttää palvelua. Päivittäin katsotaan miljardeja videoita ja katselukertoja palvelun videoille kertyykin miljardeja päivittäin. Yhdysvalloissa YouTube tavoittaa useamman alle 50 -vuotiaan, kuin yksikään kaapelikanava. Puolet YouTubeen näyttökerroista ovat peräisin puhelimesta tai muusta mobiililaitteesta. 88 maassa on mahdollisuus käyttää paikallista versiota YouTube –palvelusta. (YouTube 2018a.) Verkkosivusto avattiin 2005 ja jo 2010 –luvun alussa YouTube oli vakiinnuttanut asemansa niin suosikkivideoiden näyttämönä, elokuvien suoratoistopalveluna kuin musiikkitoistopalvelunakin (Karjalainen 2017). Palvelu tarjoaa käyttäjälleen mahdollisuuden ilmaista itseään ja sananvapauttaan sekä ladata, katsoa ja kommentoida videoita (YouTube 2018b). Käyttäjä pystyy luomaan itselleen henkilökohtaisen profiilin, josta näkee omat kanavatilaukset, viimeaikaisen aktiivisuuden, omat ystävät, sekä kommentit ja tietysti suosikkivideot (Smith ym. 2012). Kaikista suosituinta sisältöä YouTubeessa ovat vlogit, musiikkivideot, live-lähetykset, tiedottava sisältö, kuten tuotearvostelut ja kirjoitetut esitykset (Burgess ym. 2009).

3.2 Bloggaaminen & vloggaaminen

Blogi on verkkoalustalla toimiva julkaisupaikka, jonne bloggaaja eli blogisisällön tuottaja lisää ja päivittää tekstisisältöjä. Tekstit näkyvät käänteisessä kronologisessa järjestyksessä, eli uusien materiaali ensimmäisenä. (Lietsala & Sirkkunen 2008.) Bloggeja voidaan pitää indymedian alalajina, eli journalismina mitä ei ole toimituksellisesti editoitu tai moderoitu ja tekstien näkökulma on yksilön (Drake ym. 2009). Nykyään blogi mielletäänkin

online-päiväkirjana, jonka sisältö keskittyy esimerkiksi ruokaan, matkustamiseen, muotiin tai muuhun teemaan (Pakarinen 2014). Blogit ovat edullinen, helppo, joustava ja interaktiivinen tapa julkaista sisältöä netissä ja bloggaamisesta on lyhyessä ajassa tullut äärimmäisen suosittu, maailmanlaajuinen ilmiö (Drake ym. 2009).

Bloggaaminen eroaa vloggaamisesta sisällön muodolla. Vloggaaminen eli videdoblogien tuottaminen on myös iso ilmiö nuorten keskuudessa ja vlogien seuraaminen on ottanut paikkansa osana valtakulttuuria, jonka kasvulle ei näy loppua (Westman 2015). Vlogi-video mielletään epäsuoraksi monologiksi, joka on osoitettu näkymättömälle, ei läsnä olevalle yleisölle. Videoita tehdään sosiaalisen vuorovaikutuksen vuoksi ja monet vloggaajat ovatkin vuorovaikutuksessa katsojien tai toisten vloggaajien kanssa esimerkiksi videoiden kommenttikentissä. Videomonologin takana on suuri yhteisö, joka ulottuu internetin välityksellä laajalle. Nykypäivän vlogit ovat usein tarkasti käsikirjoitettuja sekä harjoiteltuja ja niistä on editoinnin avulla tehty visuaalisesti miellyttäviä. Erityisesti videoblogien takia YouTube –verkkopalvelu on noussut omaksi ilmiökseen ja tästä syystä vloggaajia kutsutaankin usein tubettajiksi. Toisin sanoen videoblogin tuottaja määritellään enemmän julkaisualustan, kuin videoiden sisällön perusteella. Tämä antaa sisällöntuottajalle myös vapaammat kädet ladata vlogien lisäksi muunkin tyyppistä sisältöä, esimerkiksi pelivideoita, kanavalleen. (Karjalainen 2017.)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TUTKIMUSONGELMAT JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää miten suomalaiset tubettajat käsittelevät seksuaalioikeusteemoihin liittyviä aiheita videoillaan. Työn tavoitteena on edistää nuorten tietoutta seksuaalisuudesta sekä seksuaalioikeuksista ja kannustaa avoimuuteen puhuttaessa seksuaalisuudesta.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on

1. Miten tubettajat käsittelevät seksuaalioikeusteemoihin liittyviä aiheita?
 - 1) Oikeus omaan seksuaalisuuteen
 - 2) Oikeus tietoon seksuaalisuudesta
 - 3) Oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi
 - 4) Oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen
 - 5) Oikeus vaikuttaa

5 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄ

Tämä opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisin, eli laadullisin menetelmin. Kvalitatiivisen analyysin tavoitteena on jäsentää tutkittavan aineiston laatua, ominaisuuksia sekä merkitystä kokonaisvaltaisesti. Laadullisissa menetelmissä korostuu muun muassa aineiston tarkoitukseen ja merkitykseen, sekä ilmaisuun ja kieleen liittyvät näkökulmat. (Jyväskylän yliopisto 2015.) Lisäksi tutkimusvaiheessa valittiin valmiit teemat, eli keskeiset aiheet, joiden pohjalta videoita tarkasteltiin. Teemoiksi valikoituivat Väestöliiton seksuaalioikeuksien julisteesta (Liite 1) kohdat 1, 2, 3, 5 ja 7, eli oikeus omaan seksuaalisuuteen, oikeus tietoon seksuaalisuudesta, oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi, oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen ja oikeus vaikuttaa. Nämä 5 seksuaalioikeutta valittiin, koska niiden ympärille löytyi materiaalia ja koska työ haluttiin rajata tarkastelemaan viittä keskeisintä seksuaalioikeutta. Huomioitavaa on kuitenkin, että seksuaalioikeuksia on näiden viiden lisäksi muitakin, eikä ole mitään yksiselitteistä, ainoaa, kaiken kattavaa määritelmää.

Olennaista opinnäytetyön toteuttamisen kannalta oli määritellä seksuaalisuus, sekä seksuaalioikeudet. Opinnäytetyön tiedonhaussa käytettiin tietokantoina Mediciä, Google Scholaria sekä Pubmedia. Suomenkielisinä hakusanoina toimivat *seksuaalisuus* ja *seksuaalioikeudet*. Vastaavasti englanninkielisinä hakusanoina käytettiin sanoja *sexuality* ja *sexual rights*. Lisäksi teoretiedon lähteinä käytetään laajalti hyväksytyjä sekä ajankohittaisia verkkojulkaisuja, kuten maailman terveysjärjestö WHO:n seksuaalioikeuksien verkkojulkaisua sekä koko opinnäytetyön rajaamisen kannalta olennaista Väestöliiton julkaisua seksuaalioikeuksista. Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään myös bloggaamista sekä vloggaamista ja sen alustana toimivaa verkkopalvelua, YouTubea. Tiedon luotettavuuden takaamiseksi lähdekirjallisuuden tutkittu tieto rajattiin vuotta 2008 tuoreemmaksi.

Teoreettisen viitekehysten luomisessa käytettiin apuna Väestöliiton seksuaalioikeuksien julkaisua. Tätä nimenomaista julkaisua on käytetty määrittelyssä paljon, sillä haluttiin, että työssä liitteenä 1 käytettyä seksuaalioikeuksien julistetta tukee sen alkuperäinen julkaisu. Opinnäytetyössä tubettajien tuottamien videoaineistojen merkitystä ja ominaisuuksia analysoidaan hakien vastauksia tutkimuskysymykseen, jakaen tulokset teemoitain. Ennen analysointia videot litteroitiin, eli puhtaaksikirjoitettiin sanasta sanaan, selkeyttämään havainnointia. Teemojen alle lajiteltiin ensin videot, jonka jälkeen niiden alle

lisättiin suoraan teemaa koskevat huomiot tubettajan videoilta, eli siteeraukset. Siteerauksista poimittiin avainsanoja, jotka koottiin analyysirunkoon (Liite 2). Analyysirunkoon sisällytettiin myös siteerauksia, jos ne kuvasivat paremmin teemaa kuin mikään yksittäinen sana.

Opinnäytetyön pohjalla käytettävät YouTube –videot toimivat tämän opinnäytetyön ensisijaisena tekstin tuottamisen lähteenä. Vlogit.fi –sivusto listaa kaikki suomalaiset vloggaajat tilaajamäärien perusteella isoimmasta lähtien. Opinnäytetyön suunnitelmavaiheessa tutustuttiin vloggaajiin valitsemalla Vlogit.fi –sivustolta YouTube –kanavia, joilla videot käsitelisivät opinnäytetyöhön liittyviä teemoja. Työhön otetut videot valittiin satunnaisotoksella seksuaalisuutta käsittelevistä videoista. Koska suunnitelmavaiheessa etsityt videot käsitelivät laajalti seksuaalisuutta, eivätkä kaikki sopineet rajattuun viiteen seksuaalioikeusteemaan, supistettiin videoiden määrä kymmenestä seitsemään.

6 TULOKSET

Videoilla tubettajat käsittelevät seksuaalioikeuksiin liittyviä teemoja tuomalla ilmi omia kokemuksia ja näkökulmia seksuaalioikeuksiin. Osa videoista pohjautuu vain tubettajan mielipiteeseen ja omaan näkökulmaan aiheesta esimerkiksi asian ajankohtaisuuden vuoksi. Osa videoista puhuttelee omien kokemusten kautta. Tubettaja on kokenut tuohutumusta, ärtymystä tai muuta tunnetta ja sitä kautta on haluttu vaikuttaa mielipiteisiin jakamalla oma henkilökohtainen kokemus. Eri tavoin aihetta lähestyvät videot antavat kuitenkin uusia näkökulmia katsojalleen.

6.1 Oikeus omaan seksuaalisuuteen

Tubettajien vlogeissa korostuu ymmärrys omaan seksuaalisuuteen ja rohkeus oman seksuaalisen suuntautumisen julkituomiseen.

Vlogeissa tärkeiksi asioiksi nousi omalle kasvamiselle ja kehittymiselle nuoruudessa mahdollistettu tila ja aika, oman seksuaalisen suuntautumisen julkituominen ja sen myötä tullut onnellisuus, sekä oman identiteetin löytäminen. Yhdellä videoista tubettaja kertoo omasta nuoruudestaan ja rauhassa aikuistumisesta, omien rajojen kokeilusta ja ensimmäisistä kuukautisistaan. Seksuaalisuus on elämänmittainen biologian, tunteiden sekä tuntemusten kirjava sekoitus ja oman seksuaalisen identiteetin löytäminen edellyttääkin jo varhain nuoruudessa tapahtuvaa rauhallista itsetutkiskelua.

”Mie sain kokeilla asioita sitten ku mie ite halusin. Eikä kukkaan pakottanu mua kasvamaan aikuiseksi yhdessä yössä. Joissain paikoissa tyttöjen aikuistuminen tapahtuu ehkä vähän eri lailla.”
(Tubettaja 1)

Osa tubettajista jakaa enemmän henkilökohtaisia kokemuksia ja käsittelee suuremmin oikeutta omaan seksuaalisuuteen, kun taas osassa videoita teeman käsittely jää vähemmälle huomiolle. Oikeus nauttia omasta seksuaalisuudesta toteutuu, kun seksuaalisuuttaan saa ilmaista vapaasti. Oman seksuaalisen identiteetin, eli yksilöllisyyden löytäminen on tärkeä osa toteutunutta omaa seksuaalisuutta ja persoonaa. Eräällä videolla tubettaja avaa vuoden mittaista itsetutkiskeluretkeä, jolla on pohdittu omaa seksuaalista suuntautumista. Vuodessa oli käyty läpi omia tunteita, pelkoja ja lopuksi ihastuksia, joista yksi oli

se ratkaiseva, jonka jälkeen hän ymmärsi olevansa seksuaalisesti kiinnostunut samasta sukupuolesta.

”Se hetki millon mä tajusin, että mä oon homo ja sillee tajusin oikeesti, tiesin sen varmaksi oli se ku mä tapasin yhen tosi ihanan pojan ja ihastuin siihen. Olin silloin vielä tosi syvällä kaapissa mä en puhunut siitä kellekään, mut se kyl ehkä näky mun käytöksestä.”
(Tubettaja 2)

Tubettaja kuvaa oloaan onnelliseksi, iloiseksi ja vapautuneeksi kerrottuaan ensin läheisilleen ja lopulta tilaajilleen YouTubessa asiasta. Erilaiset tunteenilmaisut värittävät videon sisältöä ja havainnollistavat hyvin oikeuden toteutumisen myötä tullutta oloa, kun voi vihdoinkin olla oma itsensä. Videolla korostuu omasta seksuaalisuudesta nauttiminen, ja itsensä toteuttamisen ilo. Vapautunut tunne ja onnellisuus voittavat pelon syrjityksi tai kiusatuksi tulemisesta.

Yhdellä videoista tubettaja nojaa omiin kokemuksiinsa, joiden pohjalta hän on löytänyt ja hyväksynyt itsensä. Tubettaja mainitsee seksuaalisuuden ja sukupuolen olevan kaksi eri asiaa, mutta puhuu niistä yhdessä, sillä kokee aiheen olevan vailla yleistä ymmärrystä. Ei voi sanoa, että biologisesti miehen sukupuolta oleva ihminen, joka kokee olevansa nainen, olisi homo. Tällöin ollaan oman seksuaalisuuden pohdinnan ytimessä.

”Multa kysellään tosi usein että tykkääksä miehistä ja tykkääksä naisista ja mä yhdessä videossa avasinkin tätä asiaa. Sit mul on tultu sanomaan että jos sä tykkäät miehistä niin ooksä sit homo. Mä en ite tykkää sellasesta leimaamisesta. Mä oon miettiny tätä tosi pitkään ja miten mä koen itteni ja näin poispäin. Voiks mä olla homo, mä en oo ikinä kokenu sitä leimaa omakseni. En mä oo ikinä niinku... hirvee vaikee selittää tätä mut musta ei oo ikinä tuntunu siltä et mä olisin homomies. Ikinä. Nyt lähivuosien aikana miten mä oon eläny mun elämää yhä feminiinisemmin ja tullu lähemmäs tätä oikeeta minää kuka mä oon, ni mä oon tajunnu sen et se johtuu siitä et mä en tunne niin koska mä en koe itteeni miehenä, mä koen itteni naisena.”

(Tubettaja 3)

6.2 Oikeus tietoon seksuaalisuudesta

Kaikilla on oikeus tietoon ja koulutukseen seksuaalisuudesta, myös siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Yksi videoista on tehty yhteistyönä järjestön kanssa, joka tekee silpomisen vastaista työtä ja videolla tubettaja on asetellut oman aikuistumisprosessinsa vastakkain nuorten naisten aikuistumiseen muualla maailmassa. Tubettaja puhuu ympärileikkauksen riskeistä ja vaaroista, joiden kautta hän käsittelee järjestötyön kokonaisvaltaista tietoa levittävää roolia. Järjestöt kouluttavat nuoria, aikuisia, uskonnollisia päättäjiä sekä viranomaisia ja perustavat turvakoteja. Tubettaja korostaa tiedon levittämisen saaneen aikaan sen, että tilanne on parempi nyt kuin 30 -vuotta sitten. Tubettaja toivoo yhä useamman tulevan tietoiseksi tyttöjen sukupuolielinten silpomisen eli ympärileikkauksien vaaroista ja riskeistä.

*”Näihin vanhoihin uskomuksiin ja perinteisiin voidaan kuitenkin vaikuttaa levittämällä tietoisuutta tästä asiasta ja riskeistä.”
(Tubettaja 1)*

Tubettajan antama esimerkki on yksi maailmalla tapahtuvasta, sukupuolittuneesta ongelmasta, joka perustuu vanhoihin uskomuksiin. Uskomuksiin, jotka vaarantavat naisen terveyden ja uhmaavat itsesuojeluoikeutta, tulisi puuttua lisäämällä tietoutta. Tubettaja korostaakin mahdollisuutta vaikuttaa, esimerkiksi jakamalla videotaan sosiaalisessa mediassa. Oikeuksien puolustamisen ja vääryyksien vastainen työ on äärimmäisen tärkeää etenkin maissa, joissa naisilla on heikompi asema. Kun on tietoa, on mahdollisuus vaikuttaa, mahdollisuus tasa-arvoon, syrjimättömyyteen, itsensä suojeluun ja sen myötä mahdollisuus oman seksuaalisuuden toteuttamiseen.

6.3 Oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi

Osalla videoista on vloggaajien omia kokemuksia seksuaalisesta häirinnästä. Videot käsittelevät sekä mies- että naisnäkökulmaa aiheeseen. Vlogeja voisi kuvata voimakkaiksi kannanotoiksi tärkeään asiaan ja ne vahvistavat jo valmiiksi tiedettyä: häirintä on vahvasti sukupuolittunutta, eli suurimmaksi osaksi naisiin kohdistuvaa. Tubettajien kokemusten näyttämöinä toimivat alkoholinhuuruiset yökerhot, baarit ja klubit. Naistubettaja puhuu myös häirinnästä, jossa hän on saanut sähköpostiinsa kuvia miesten sukuelimistä, pyyntöjä alastonkuvista tai toistuvia tarjouksia seksiin viestien lähettäjien kanssa.

Miestubettaja on kokenut tilanteen, jossa hänellä ei ollut kontrollia kehoonsa vieraiden ihmisten kosketellessa häntä. Koettuaan tämän, hän pystyi samaistumaan naisten vastaavaan ja usein kokemaan seksuaaliseen häirintään. Kaikilla on oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi häirinnältä ja ahdistelulta. Oikeuden toteutumisen kannalta olennaisinta on Suomessa toteutuva lainsäädäntö koskien seksuaalista häirintää sekä ahdistelua, josta naistubettaja mainitsee tulleen rangaistava teko Suomessa vuonna 2013. Tubettajien mukaan lainsäädännöstä huolimatta ei toivottua koskettelua ja vihjailua kuitenkin tapahtuu, fyysisen sekä sanallisen tai sanattoman käyttäytymisen muodossa.

*”Se että yhtäkkiä mä olin muuttunu täysin objektiks, siis jonkinnäköseks tuotteeks, joka oli siis täysin vapaata riistaa niille käytettäväks ja otettavaks. Mul ei ollu minkäänäköistä kontrollia mun omasta kehosta.”
(Tubettaja 6)*

*”Mulla meni täysin ihon alle se mitä se mies oikeen sano ja teki. Mulla alkaa olee kuppi oikeesti täynnä sitä et mä joudun esittää jonkun poikaystävää yökerhoissa, ihan vaan sen takia et se nainen saa olla rauhassa siellä.”
(Tubettaja 6)*

*”Se tuli seisomaan siihen mun viereen ja rupes juttelemaan mulle ja mä vastailin ihan mielestäni kohteliaasti ja yritin just sanoo sitä et anteeks mä en oo kiinnostunu, et mä haluan olla täs ihan omassa rauhassa ja hän ei millään uskonut tätä. Seuraavaks tää mies tuli ihan täysin seisomaan mun taakse, aivan täysin kiinni muhun et mä tunsin hänen... tunsin hänen alapäänsä mun takamuksessani ja seuraavana hän kuiskaa mulle vaan, että mä haluan panna sua. Siis mua ihan oikeesti pelotti vaan niinku niin paljon se tilanne, koska se mies vaikutti niin arvaamattomalta, et mä vaan huusin mun kaverille et hei nyt tuu tänne et mä en pärjää tässä yksin.”
(Tubettaja 7)*

*”Ei oo ees mitenkään, pelottavaa kyllä, epänormaali, et joku kourasee perseestä kerran baari-illan aikana, mut se et joku tulee ja kourasee kunnolla mun persettä useemman kerran illan aikana.”
(Tubettaja 7)*

Yksi tubettajista puhuu seksuaalisesta häirinnästä, viitaten aiheen ajankohtaisuuteen sekä toisen tubettajan kokemuksiin seksuaalisesta häirinnästä. Tubettaja puuttuu kolmeen hänen kokemaansa epäkohtaan: uhrin syyllistämiseen, uhrin kertomuksen kyseenalaistamiseen ja tapausten hyväksymiseen perustuen tekijän vääristyneisiin mielikuviin. Useampikin tubettaja mainitsee pukeutumisen tai katsekontaktin antavan signaalin häiritsijälle, joka oikeuttaisi kosketteluun tai lähestymiseen. Toisin sanoen hyväksytään jokin teko väärillä mielikuvilla tai syyllistämällä uhria. Tubettaja mieltää seksuaalisen häirinnän yksipuoliseksi vallankäytöksi ja ihmisten esineellistämiseksi, joka on seuraamusta käytöstapojen puutoksesta. Tubettaja nostaa esiin myös miesten kokeman seksuaalisen häirinnän, jota ei hänen mukaansa aina koeta tai oteta tosissaan.

”Yks ärsyttävimpiä aiheita on ehdottomasti se kun hyväksytetään joku ahdistava tai tämmönen teko sillä et mitä sillä uhrilla on itellään ollu päällä. Vaikka mä kävelisin alasti tuolla, niin kenelläkään ei oo siitä huolimatta oikeutta koskea muhun.”
(Tubettaja 4)

”Esimerkiks et baarissa ollaan ja joku mies tulee puristeleen tai ahdisteleen naista ja nainen menee sanoo portsarille, niin aika usein mun kokeman mukaan se mies heitetään ulos. Jos tää tilanne käännetään toisinpäin ja nainen menee kourimaan miestä baarissa, niin ainakin mitä mä oon kuullu ni aika usein sille miehelle vaan nauretaan...”
(Tubettaja 4)

”Esimerkiks sanotaan et kyl mä nauttisin jos mulle tehtäis noin. Jos sä haluaisit että sulle tehtäis niin tai sä nauttisit tämmösestä tilanteesta, se ei tee siitä sillon seksuaalista häirintää.”
(Tubettaja 4)

Itsensä suojelun ja suojelluksi tulemisen oikeuden toteutumisessa nähdään ja koetaan puutteita, kuten esimerkiksi tyytymättömyyttä käytöstapoihin. Videot keskittyvät suuremalta osin naisten kokemaan ja miesten aiheuttamaan häirintään, joka on seuraamusta peruskäytöstapojen puutoksesta. Tubettajien keskuudessa huolta aiheuttaa oman kehon koskemattomuuden rikkominen kajoamalla toisiin ihmisiin luvatta ja itseä koskevan päätöksenteon laiminlyönti, koska häirintä nähdään yleisellä tasolla jossain määrin sallittuna ilmiönä. Tubettajat ovat yhtä mieltä siitä, että epäkohtiin on tultava muutos.

Tubettajien kokemukset keskittyvät pääosin seksuaaliseen häirintään, mutta yksi videosta kuitenkin käsittelee vaarallista ja jo itsessään ihmisoikeusrikoksena pidettyä toimenpidettä, naisten ympärileikkausta. Tubettaja pohtii ympärileikatuiksi joutuneiden naisten oikeutta suojella itseänsä. Tubettaja mainitsee, että tilanne näyttää paremmalta kuin vuosikymmeniä sitten, mutta on edelleen osana aikuistumisriittiä esimerkiksi Etiopiassa. Toimenpide suoritetaan hyvin nuorena, yleensä perheen luvalla, jolloin itsensä suojeleminen on haastavaa, ellei mahdotonta. Järjestötyö on tärkeässä roolissa tiedon levityksessä. Kun tiedetään toimenpiteen riskeistä sekä vaaroista ja murretaan vanhoja uskomuksia, päästään lähemmäs oikeutta suojella itseä ja muita kaltoinkohtelulta.

6.4 Oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen

Kaikki opinnäytetyöhön valitut vlogit puoltavat omalla tavallaan tasa-arvoista ja syrjimättömyyttä yhteiskuntaa. Tasa-arvoa toivotaan naisten ja miesten välille sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille. Tubettajat peräänkuuluttavat erilaisuuden ymmärtämistä YouTube -kanavien tilaajilta ja muilta videon katselijoilta.

*”Jos kaikil muillakin mun ikäsillä ja kaikilla muillakin ihmisillä on oikeus kertoa ihmisille niiden tunteista ja olla ihastuneita, niin kyllä mullakin sit on, et oli se sit tyttö tai poika.”
(Tubettaja 2)*

Rohkea homoliittoihin kantaa ottava video puoltaa samaa sukupuolta olevien avioliittojen solmimista. Aikaisemmin näitä vastustaneena, tubettaja perustelee nykyiseen suhtautumiseensa päätymistä raamatulla, sekä ystävällä joka on homoseksuaali. Kyse on edelleenkin mielipiteitä kahteen leiriin jakavasta asiasta, mutta argumentaatio saa painoarvoa sen esittäjän ollessa teologian ammattilainen. Tubettaja näkeekin tulevaisuudessa tasa-arvoisen yhteiskunnan, jossa kaikilla on samat oikeudet.

”Mä näen suomalaisen yhteiskunnan jossa homot, heterot ja kaikki muutkin näihin laatikoihin sopimattomat voivat yhdessä rakentaa kunnioituksen vahvaa linnaketta, jota viha ei voi murtaa. Mä nään kirkon jossa homot, heterot ja kaikki muutkin voivat turvallisesti olla omia itsejään ja murtaa leipää rakkauden aterialla. Mä näen ihmiset jotka riippumatta ihon väristä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai syntypaikastaan nostavat yhdessä si-

nisen taivaan alla salkoon Suomen lipun. Lipun joka edustaa meille rakkautta, rakkautta rakentaa asioita yhdessä paremman tulevaisuuden puolesta meille kaikille. Me ei olla vielä täysin siellä, mutta tullaan olemaan.”
(Tubettaja 5)

Tasa-arvoon vaaditaan tietenkin myös sukupuolien yhtäläistä oikeutta pukeutua ja ilmaista itseään, sekä päättää omasta kehostaan ilman pelkoa syrjinnästä, väkivallasta tai kiusaamisesta. Yksi tubettaja pohtii sukupuolten välisiä eroja koskien pukeutumista: ajattelevatko miehet pukeutumisen olevan provosoivaa tai johtavan häirintään samalla tavalla kuin naiset mahdollisesti ajattelevat. Oikeuden toteutuessa kaikki voisivat pukeutua (tai tubettajan mukaan lähteä alastikin ulos) joutumatta ajattelemaan mahdollisia seurauksia tai itsensä altistamista seksuaaliselle häirinnälle.

”Mä oon miettiny esimerkiksi tämmöistä, että kuinka paljon miehet ulos lähtiessään miettii, et mitä niil on päällä, että jos mä laitan vaik tämmösen paidan päälle, niin tuleeko joku ahdistelemaan mua tai et miettiikö sitä pukeutuessaan, että altistaako itsensä ahdistelulle.”
(Tubettaja 4)

”Nainen saa käyttää just niin seksiäthkuvia vaatteita ja pyöritellä sitä lantiota ku Shakira ilman, että sillä on minkäänkokoisia haluja kolmilahkeisia kohtaan.”
(Tubettaja 6)

6.5 Oikeus vaikuttaa

Tubettajat vaikuttavat jo itsessään tekemällä videoita epäkohdista tai muuten vaikeasti käsiteltävissä olevista aiheista sosiaalisessa mediassa. Videoilla on kymmeniä tuhansia katselukertoja, satoja kommentteja ja YouTube -kanavilla on satoja tuhansia tilaajia. Katselukerrat, tilaajamäärät ja kommentointi viittaavat isoihin vaikutuspiireihin. Vaikuttamista lähestytään videoilla omaa itseä koskevan päätöksenteon tai mielipiteen näkökulmasta. Esimerkiksi seksuaalista häirintää käsittelevät videot pohtivat ei -sanan merkitystä ja miksi se toisinaan ymmärretään juuri päinvastaisesti tai miksi päätäntävalta ja vaikuttaminen itseä ja omia rajoja koskeviin asioihin aina toteudu.

Yhdellä videoista käsitellään rahallisilla lahjoituksilla vaikuttamista, minkä voidaan ajatella olevan konkreettisesti vaikuttamista ja heikompien auttamista. Vaikuttaminen voidaan kuitenkin ajatella myös arkiselle tasolle. Levittämällä tietoutta ja puhumalla asioista saadaan kokonaiskuva esimerkiksi seksuaalisen häirinnän yleisyydestä. Kuka tahansa voi vaikuttaa tai olla vaikuttaja. Kaikki videot päättyvätkin kehoituksiin jakaa videota tai tehdä asioille jotain. Videoiden kommenttikenttiin toivotaan myös keskustelua aiheiden tiimoilta.

Jopa kolmella eri videolla on mainittu #metoo –kampanja. Yksi tubettajista kertoo #metoo kampanjan olevan ajankohtainen aloite, jonka myötä saataisiin kokonaiskuva naisten kokeman seksuaalisen häirinnän runsaudesta. Kampanjoiden ja teemapäivien avulla vaikutetaan oikeuksien toteutumiseen kaikkialla maailmassa.

”Näihin asioihin voi vaikuttaa ja 6.2. vietetään silpomisen vastaista päivää ja jos sie haluat esimerkiksi osallistua tähän tekemällä kertalahjoituksen, niin tosta videon kuvauksesta löytyy linkki, jonka kautta sen voi käydä tekemässä.” (Tubettaja 1)

”Jos jokainen nainen ketä on kohdannu seksuaalista häirintää jossain vaiheessa elämäänsä pistäis someen johonkin et hashtag teksti metoo, niin alettais pikkuhiljaa ymmärtää et kuinka yleinen asia se on, kuinka valitettavan paljon sitä tapahtuu...” (Tubettaja 7)

7 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Opinnäytetyön eettisenä pohjana on käytetty tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistusta hyvään tieteelliseen käytäntöön, eli työ pyritään toteuttamaan rehellisesti, huolellisesti sekä tarkasti. Opinnäytetyössä käytetään tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttäviä tutkimuksia ja eettisesti hyväksyttäviä tiedonhankintaan liittyviä menetelmiä. Työssä käytetään asianmukaisia lähdeviittauksia, joilla kunnioitetaan muiden tutkijan tiedon työpästä ja saavutuksia. Työhön lainataan mahdollisimman ajankohtaista tutkimustietoa, joka on maksimissaan vuoden 2008 jälkeen julkaistua. (TENK 2012.)

Vaikka sosiaalinen media tarjoaa monimuotoiset mahdollisuudet tutkimukseen, tuo se myös mukanaan eettisiä haasteita. Yksiselitteistä ohjetta sosiaalista mediaa hyödyntävään tutkimukseen ei ole, sillä sen ympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Tämän vuoksi on erityisen tärkeää pitää työn eettinen pohja mielessä läpi koko työn, suunnitelmavaiheesta tuloksiin. (Terkamo-Moisio ym. 2016.)

Tässä opinnäytetyössä analysoitiin vlogeja. Koska ne ovat sosiaalisessa mediassa kaikkien saatavilla ja kommentoitavina, voidaan olettaa, että ne on tarkoitettu kaikkien katsottavaksi julkiseksi materiaaliksi. Koska videot on kuitenkin otettu opinnäytetyöhön tarkasteluun, haluttiin niiden yksityisyyttä kunnioittaa jättämällä merkkaimmalla lähteisiin videoiden verkko-osoitteita. Videoita on hankala jäljittää, sillä sitaatit perustuvat videoituun monologin. Eettisestä näkökulmasta tubettajien anonymiteetti siis säilyy.

Tutkimuskysymys on laaja ja valitut teemat ohjasivat tutkimaan videoita keskittyen tubettajien tapaan käsitellä aihetta. Ennalta sovitut teemat kulkevat pitkälti rinnakkain toistensa kanssa, mikä jätti videoiden analysoinnin tutkijan tulkinnan varaan. Toisin sanoen vlogeissa esitetyt mielipiteet ja argumentaatio eivät yksiselitteisesti sopineet vain yhteen teemaan. Esimerkiksi puhuttaessa tiedon jakamisesta voidaan sen ajatella sopivan sekä teemaan 2, eli oikeuteen tiedosta, että teemaan 5, eli oikeuteen vaikuttaa. Tieto liittyy vahvasti vaikuttamiseen ja toisin päin. Tuloksien lokerointi teemoihin osoittautuikin yllättävän haastavaksi osuudeksi opinnäytetyön prosessissa. Tekijän tulkintoja videoista pyrittiin tukemaan runsaalla määrällä sitaatteja, jotka lisäävät opinnäytetyön luotettavuutta, mutta antavat myös lukijalle riittävän kattavan kuvan vlogien todellisesta sisällöstä.

Tulkinnan teko aineistosta perustuu tutkijan näkökulmaan ja sitä voidaan pitää omana taitolajinaan. Voidaan sanoa, että tulkintoja on yhtä monta kuin tulkitsijoitakin, mutta haettaessa vastausta yhteen ja samaan tutkimuskysymykseen, ei tulkintoja voi olla monia toisistaan poikkeavia. Työn luotettavuutta olisi voinut vahvistaa lisäämällä tekijöiden määrää. Useamman tekijän yhtenevät tulkinnat analysoitavasta materiaalista lisäävät tulkinnan ristiriidattomuutta eli eräänlaista reliabiliteettia. (Kananen 2010.)

Suunnitelmavaiheessa työhön oli valittuna kymmenen videota. Koska sisällön teema rajattiin seksuaalisuudesta seksuaalioikeuksiin, jouduttiin videoista karsimaan teemaan sopimattomat kolme. Analyysimateriaaliksi jäi kuitenkin seitsemän videota, joista saatiin koottua opinnäytetyön tulokset.

Teoreettista viitekehystä muodostettaessa pyrittiin hyödyntämään lähdekriittisesti hyviä, ajantasaisia sekä luotettavia lähteitä. Oman haasteensa teoreettisen viitekehysten luomisessa loivat laajat moniulotteiset käsitteet, seksuaalisuus ja seksuaalioikeudet, jotka haluttiin määritellä opinnäytetyön tarkoituksen kannalta mahdollisimman selkeästi ja tiivistetysti.

YouTube -videoiden toistamisella, niiden huolellisella litteroinnilla ja saatuun aineistoon perehtymisellä pyrittiin tuottamaan mahdollisimman kuvaavat vastaukset tutkimuskysymykseen ja sen viiteen alaotsikkoon. Tutkimusmenetelmien luotettavuutta kuvataan yleensä validiteetin (tutkimuksessa on tutkittu, mitä on luvattu) ja reliabiliteetin (tutkimustulosten toistettavuus) käsittein (Sarajärvi & Tuomi 2018). Näiden käsitteiden hyödyntämistä laadullisessa tutkimuksessa on kuitenkin kyseenalaistettu, sillä ne ovat alun perin syntyneet määrällisen tutkimuksen piirissä. Laadullisin menetelmin toteutettua tutkimusta ja sen luotettavuutta voidaan tarkastella kokonaisuutena, jolloin sen sisäinen johdonmukaisuus, eli koherenssi painottuu. (Sarajärvi & Tuomi 2018.)

8 POHDINTA

Opinnäytetyöhön valittuja videoita tarkasteltiin pohjautuen Väestöliiton julisteen viiteen teemaan: tietoon seksuaalisuudesta, oman itsensä, ja muiden suojeleluun, tasa-arvoon sekä syrjimättömyyteen, vaikuttamiseen ja omaan seksuaalisuuteen. Vastaukset koottiin seitsemästä videosta. Videoilla on parhaimmillaan noin 670 000 näyttökertaa ja vähintäänkin katselukertoja keränneellä videolla niitä on reilut 15 000. Töttöröö Networksin Annalectilla tuottaman tutkimuksen mukaan Suomessa YouTube -videot tavoittavat kohdeyleisönsä, eli 15-25 -vuotiaat paremmin kuin kaupallinen televisio. Lisäksi 92 % kaikista 15-25 vuotiaista katsoo vähintään joskus tubettajien tuottamaa sisältöä. Tutkimukseen osallistuneiden suomalaisten nuorten mukaan YouTube -videoiden vahvuuksia on muun muassa niiden samaistuttavuus, aitous, elämänmakuisuus ja helppous löytää itselle mieluisaa sisältöä katsottavaksi, sillä tubettajat tuottavat monipuolista materiaalia verkkopalveluun. Lisäksi YouTube:ssa, toisin kuin televisiossa, videoiden katsominen ei ole aikaan eikä paikkaan sidottua. (Töttöröö & Annalect 2016.) Jos ajatellaan, että opinnäytetyön otetut videot tavoittavat myös todennäköisimmin 15-25 vuotiaita nuoria, on hienoa, että tubettajat käsittelevät vaikeita asioita, kuten seksuaalista häirintää, väkivaltaa, seksuaalista suuntautumista tai sukupuolta. Voisi ajatella tubettajan käsitellessä vaikeaa aihetta, sen käsittelyn olevan helpompaa myös nuorille jatkossa. Lisäksi videoiden edellä mainittujen vahvuuksien voisi ajatella parantavan nuorten suhtautumista tärkeisiin asioihin, jotka eivät välttämättä koulussa tule ilmi tai auktoriteettien taholta riittävästi huomioiduiksi. Suositun tubettaja mielletäänkin nykyajan nuoren helposti lähestyttäväksi idoliksi (Kononen 2015).

Tuloksista käy ilmi, että suomalaiset tubettajat käsittelevät vakavia ihmisoikeusrikkomuksia, kuten nuorten naisten ympärileikkausta, mutta tuovat esille myös ihan arkisia häirintätapauksia, joita naiset ja miehetkin kohtaavat. Asetteluun saa kuvan, että suomalainen yhteiskunta ja perhe tarjoavat nuorelle hyvän koulutuksen, tuen ja ympäristön kasvaa rauhassa aikuiseksi ja tutustua itseensä sekä seksuaalisuuteensa. Lähtökohdat ovat siis näennäisesti hyvät. Parantamisen varaa kuitenkin on esimerkiksi suvaitsevaisuuden ja ymmärryksen saralla. Suomessa on olemassa lainsäädäntö seksuaalirikoksille. Kuitenkin esimerkiksi häirintä ja ahdistelu ovat arkipäivää, minkä osoittaa videoillakin esiin nostettu metoo -kampanja. Tubettajien käsittelemät aiheet näkyvät myös tilastoissa: tasa-arvobarometrin mukaan Suomessa joka neljäs tai joka viides naisista koki vuoden 2012

aikana verbaalista häirintää asiattomien kommenttien, härskien puheiden tai kaksimielisten vitsien muodossa (Kiiänmaa 2012). Fyysistä lähentelyä koki joka kuudes ja joka kymmenes oli kokenut sopimatonta ehdottelua seksuaaliseen kanssakäymiseen (Kiiänmaa 2012). Asioiden julki tuominen ja niistä sosiaalisessa mediassa, kuten vlogeissa, pohtiminen ovat askel lähemmäksi oikeuksien toteutumista.

Tulokset tukevat käsitystä, että tiedon puute altistaa stereotyyppisille ajatusmalleille sekä virheellisille uskomuksille. Tubettajat mainitsevat ja käsittelevät useaan otteeseen ihmisten käytöstapoja ja käyttäytymistä. Tuhtumusta aiheuttaneet käyttäytymismallit, kuten toiseen kajoaminen luvatta, voitaisiin ajatella kasvatuksen puutteellisuutena tai sosiaalisen ympäristön huonona vaikutuksena ihmisiin. Yhtä lailla maailmalla tapahtuva naisten seksuaalisten oikeuksien sortaminen, kuten sukuelinten silpomisen, voidaan katsoa olevan seuraamusta tiedon puutteesta ja vääristyneistä käsityksistä, jotka johtavat juurensa pitkälle kulttuurilliseen historiaan. Tulosten perusteella voisikin ajatella, että kaiken perustana on ajantasainen ja hyvin omaksuttu tieto omista oikeuksista ja toisten kunnioittaminen. Jos tietämystä pyritään lisäämään ja oikeus tietoon toteutuu, on todennäköisempää, että ihminen pyrkii vaikuttamaan arjessaan oikeuksien toteutumiseksi. On myös todennäköisempää, että ihminen päättää omista rajoistaan ja näin suojelee itseään sekä tarvittaessa muita ihmisiä. Tällainen henkilö myös todennäköisimmin luo sovussa muiden kanssa tasa-arvoista ja syrjimätöntä tulevaisuutta. Jos nämä kaikki neljä asiaa toteutuisivat, toteutuisi myös oikeus omaan seksuaalisuuteen ihanteellisimmalla mahdollisella tavalla. Matkaa kaikkien oikeuksien toteutumiseen on vielä, joskin suunta on onneksi oikea.

Tiedetään, että nuoret seuraavat ja ihannoivat tubettajia. Jatkossa voisi olla hyvä tutkia tällaisten videoiden vaikutusta niiden nuoriin katsojiin. Ovatko nuoret esimerkiksi tietoisempia omista oikeuksistaan videoiden myötä, millainen suhtautuminen tämän kaltaisiin aiheisiin YouTubessa on tai millaista keskustelua ne herättävät? Asiaa voisi lähteä tutkimaan esimerkiksi analysoimalla ja selvittämällä millaista keskustelua videoiden kommenttikentissä käydään. Lisäksi jatkossakin olisi hyvä panostaa lasten ja nuorten seksuaalikasvatukseen, ikään ja kehitysvaiheeseen sopivalla tavalla. Kasvatuksessa olisi tärkeää huomioida tämän päivän monimuotoinen yhteiskunta ja näin taata nuorelle jo varhain oikea käsitys ihmisten seksuaalisuudesta ja oikeuksista liittyen siihen.

Opinnäytetyön toteuttamistapa muotoutui hiljalleen kevään aikana opinnäytetyönprosessin edetessä. Aihe oli kokonaisuudessaan laaja ja koska tutkittavana materiaalina oli

kirjallisuuden sijaan videot, oli perehdyttävä liikkuvan kuvan tutkimiseen ja vaihtoehtoihin analysoida sitä. Siinä missä oli äärimmäisen haastavaa tehdä kvalitatiivisin menetelmin opinnäytetyötä juuri videoista, oli se samalla myös mieluisin osa prosessia. Vlogeissa kun on mahdollista tuoda itseä ja omaa ajattelua eri tavoin esille kuin esimerkiksi blogeissa. Ilmeet ja eleet, äänenpaino ja käytetyt puhekielen ilmaukset värittävät sisältöä ja tekevät siitä mielekästä katsottavaa. Sisällöt omaksuttiin ensin toistamalla videoita. Litterointi oli kuitenkin tarpeen, jotta pystyttiin käsittelemään aineistoa ja jakamaan se konkreettisesti osiin.

Tuloksiin lisättiin sitaatteja havainnollistamaan tubettajan tapaa käsitellä oikeutta. Siteeraukset ovat pitkiä, sillä toisinkuin kirjallisuudessa, litteroidussa vlogi -materiaalissa on paljon niin sanottuja täytesanoja. Suomessa puhekielessä ilmenevät täytesanat *niinku* ja *silleen* toistuvat lukuisia kertoja opinnäytetyön vlogeissa (Vierto 2014). Lisäksi puhekieli videoilla on rönsyilevää, eli laajalti levittäytyvää, jolloin havainnon esilletuominen vaati pituudeltaan laajemman siteerauksen. Siteeraukset kursivoitiin ja sisennettiin, jotta ne erottuisivat tekstistä.

Työn edetessä pohdintaa herätti esimerkiksi se, onko työn eduksi käyttää osin tai täysin eri aiheita käsitteleviä videoita, vai ei. Tuloksiin saatiin kuitenkin erilaisia vivahteita seksuaalisuuteen liittyen, joka oli tavoitteeseen nähden toivottavaa. Voidaan myös pohtia, onko kaikki videoilta saatu materiaali aitoa ja tubettajan näkemys aiheesta, vai onko esimerkiksi mahdollinen yhteistyökumppani vaikuttanut tubettajan aikomukseen tehdä video. Lisäksi ei voida tietää, onko videot käsikirjoitettu etukäteen omasta tai yhteistyökumppanin toimesta. Yhteistyösopimukset vääjäämättä vaikuttavatkin videon sisältöön. Pyrkimyksenä ei kuitenkaan ollut tutkia videoiden aitoutta tai esitettyjen asioiden todenperäisyyttä vaan nimenomaan työhön valittujen tubettajien tapaa käsitellä aihetta.

LÄHTEET

- Amnesty. 2018. Seksuaalioikeudet. Verkkojulkaisu. Viitattu 20.3.2018. <https://www.amnesty.fi/tyomme/teemat/seksuaalioikeudet/>
- Burgess, J. E. & Green, J. B. 2009. The entrepreneurial vlogger: Participatory culture beyond the professional-amateur divide. The YouTube reader. Viitattu 24.4.2018. <http://www.youtubereader.com/images/youtubereader.pdf>
- Duodecim. 2018. Sanakirjat. Lääketieteen termit. Seksuaalisuus. Viitattu 26.2.2018 <http://www.terveysportti.fi.ezproxy.turkuamk.fi/sovellukset/sanakirjat/-/q//seksuaalisuus>
- Drake, M. Haasio, A. Jääskeläinen, M. 2009. Valtamedian kainalossa, Online-journalismin parhaat käytännöt -hankkeen loppuraportti. Viitattu 13.5.2018. <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/97113/onlineweb.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- FINLEX ®. Ajantasainen lainsäädäntö: 19.12.1889/39. Rikoslaki. 20. luku. Seksuaalirikoksista. Viitattu 15.5.2018.
- Jyväskylän yliopisto. 2015. Avoimen yliopiston Koppa. Laadullinen analyysi. Viitattu 20.3.2018. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/laadullinen-analyysi>
- Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Juvenes print.
- Karjalainen, M. 2017. Videoblogi tekstilajina. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 10.3.2018. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/55180/URN:NBN:fi:jyu-201708253567.pdf?sequence=1>
- Kiiänmaa, N. 2012. Tasa-arvobarometri. Sosiaali – ja terveysministeriö. Verkkojulkaisu. Viitattu 20.3.2018. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/69944/URN_ISBN_978-952-00-3370-5.pdf?sequence=1
- Kononen, H. 2015. Ekaluokkalaiset uivat jo sujuvasti YouTube-meressä – vanhemmat, mukaan polskimaan! Viitattu 14.5.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-8235129>

- Lietsala, K. Sirkkunen, E. 2008. Social media, introduction to the tools and processes of participatory economy. Viitattu 13.5.2018. <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/65560/978-951-44-7320-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2018. 12-15 –vuotiaan seksuaalinen kehitys. Viitattu 4.4.2018. <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/12-15-vuotiaan-seksuaalinen-kehitys/>
- Pakarinen, N. 2014. Muotibloggaajan henkilöbrändin ja aikakauslehti-brändin yhteensopivuus brändiallianssissa, netnografinen tutkimus. Viitattu 13.5.2018. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/95573/GRADU-1402042449.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Sarajärvi, A. Tuomi, J. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.
- Smith, A.; Fischer, E. & Yongjian, C. 2012. How does brand-related user-generated content differ across YouTube, Facebook, and Twitter? Journal of Interactive Marketing. Viitattu 23.4.2018. <https://andrewsmith.files.wordpress.com/2014/05/how-does-brand-related-user-generated-content-differ-across-youtube-twitter-and-facebook.pdf>
- Suomen digimarkkinointi. 2018. 5 syytä tehdä YouTube videomainontaa. Viitattu 26.2.2018. <https://www.digimarkkinointi.fi/blogi/5-syyta-tehda-youtube-videomainontaa>
- Suomen mielenterveysseura. 2018. Seksuaalisuus on osa ihmisyyttä. Viitattu 27.2.2018. <https://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/ihmissuhteet/seksuaalisuus-osa-ihmisyytta>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. TENK. 2012. Viitattu 10.3.2018. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Terkamo-Moisio, A.; Halkoaho, A. & Pietilä, A-M. 2016. Sosiaalinen media tieteellisessä tutkimuksessa - tutkimuseettisiä näkökulmia. Artikkel. Viitattu 10.3.2018. <https://journal.fi/sla/article/view/56923/20426>
- Töttöröo Network. Annalect. 2017. Sisällöt ja vaikuttavuus tubessa 2017. Viitattu 14.5.2018. <https://troot.network/fi/survey/>
- Vierro, E. 2014. Voikö stikkaa mulle stidit ku mullon stendari bänks? Havainnot ja syntyperäisten helsinkiläisnuorten slanginkäytöstä. Viitattu 18.5.2018. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/136572/voiksast.pdf>

Vuonola, V. 2005. Videoiden käyttö tutkimuksen apuvälineenä. Artikkel. Viitattu 1.3.2018. <http://sokl.uef.fi/verkojulkaisut/tutkivaope/pdf/vienola.pdf>

Väestöliitto. 2018a. Miten puhua seksuaalisuudesta. Viitattu 8.3.2018. <https://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/tietoa-seksuaalisuudesta/miten-puhua-seksuaalisuudesta/>

Väestöliitto. 2018b. Seksuaalioikeudet. Viitattu 10.3.2018. https://www.vaestoliitto.fi/@Bin/5075627/Seksuaalioikeudet_info_A4_pdf.pdf

Westman, M. 25.08.2015. YouTube ja vloggaaminen. Viitattu 26.2.2018. <http://www.ehyt.fi/fi/youtube-ja-vloggaaminen>

WHO. 2010. Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa, suuntaviivat poliittisille päättäjille, opetus ja terveydenhoitoalan viranomaisille ja asiantuntijoille. Viitattu 13.5.2018. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80220/039844e2-c540-4e81-834e-6f11e0218246.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

WHO. 2006. Defining sexual health. Report of technical consultation on sexual health. Verkojulkaisu. Viitattu 25.2.2018. http://www.who.int/reproductivehealth/publications/sexual_health/defining_sexual_health.pdf?ua=1

YouTube. 2018a. Lehdistö. Viitattu 26.2.2018. <https://www.youtube.com/intl/fi/yt/about/press/>

Youtube. 2018b. About YouTube. Viitattu 23.4.2018. <https://www.youtube.com/intl/en-GB/yt/about/>

Väestöliiton seksuaalioikeudet

SEKSUAALIOIKEUDET

1. OIKEUS OMAAN SEKSUAALISUUTEEN

Kuka saa nauttia seksistä? Pitääkö olla tietynlainen, että saa nauttia omasta sukupuolesta?
Miltä tuntuu asua maassa, jossa seksuaalivähemmistöt on kielletty lailla?

2. OIKEUS TIEToon SEKSUAALISUUDESTA

Millaista olisi elää maassa, jossa nuorille ei tarjota lainkaan seksuaalikasvatusta?
Miten seksuaalikasvatus voisi tavoittaa ne, jotka eivät pääse kouluun?
Saavatko kaikki tietoa seksuaalisuudesta, myös vähemmistöt kuten vammaiset?

3. OIKEUS SUOJELLA ITSEÄÄN JA TULLA SUOJELLUKSI

Miksi niin moni tyttö on naimisissa alaikäisenä? Mitä tarkoittaa sukuelinten silvonta?
Mitä on seksuaalinen häirintä? Onko nimittely väkivaltaa?

4. OIKEUS SEKSUAALITERVEYSPALVELUIHIN

Minkälainen on hyvä lääkäri? Mitä tarkoittaa luottamuksellisuus?
Miten varmistetaan, että kaikki saavat ehkäisyä sitä halutessaan?
Mitä tapahtuu, jos abortti on maassa lailla kielletty?

5. OIKEUS TASA-ARVOON JA SYRJIMÄTTÖMYYTEEN

Kenen ääni saa kuulua? Mistä löytää rohkeutta vastustaa epätasa-arvoisuutta?
Voiko taiteen kautta vaikuttaa? Toimiiko politiikka?

6. OIKEUS YKSITYISYYTEEN

Kuka saa päättää, mitä kerrot seksuaalisuudestasi? Kuuluuko asiiasi sukulaisillesi?
Entä jos tarvitset esimerkiksi vamman takia apua päivittäisissä toiminnoissa?
Mitä kannattaa postata nettiin?

7. OIKEUS VAIKUTTAA

Pelottaako sinua kävellä yksin kadulla, jos olet tyttö? Entä jos olet erinäköinen kuin muut?
Voiko ihminen olla laitton? Minkälaiset parisuhteet maassasi sallitaan?

Seksuaalioikeudet käsittävät laajasti seksuaalisuuteen liittyviä elämänalueita, eikä niille ei ole yhtä ainoaa määritelmää. Esimerkiksi Kansainvälisellä perhesuunnittelujärjestöjen liitolla IPPF:llä ja Seksuaaliterveyden maailmanjärjestö WAS:lla on omat seksuaalioikeuksien julistuksensa. Myös Maailman terveysjärjestö WHO on määritellyt seksuaalioikeudet. Seksuaali- ja lisääntymisoikeudet mainitaan myös useissa kansainvälisissä toimintaohjelmissa ja sopimuksissa. Niiden edistäminen on tärkeää kestävä kehityksen saavuttamiseksi ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi.

www.vaestoliitto.fi

TUETTU ULKOMINISTERIÖN
KEHITYSYHTEISTYÖVAROIN

Analyysirunko

	Oikeus omaan seksuaalisuuteen	Oikeus tietoon seksuaalisuudesta	Oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi	Oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen	Oikeus vaikuttaa
Video 1	Kehitys Aikuistuminen Perhe	Riskit & vaarat Järjestöt Silpomisenvastainen työ Koulutus Turvakodit	Ihmisoikeusrikos Kaltointohtelu Naispuolisten heikompi asema	Naiseksi kasvaminen Suomessa vs. muualla	Tietouden levittäminen Lahjoitukset Silpomisen vastainen päivä
Video 2	Seksuaalinen identiteetti Tunteet Lähimmäisten tuki ja ymmärrys			<i>"Jos kaikil muillakin mun ikäsiällä ja kaikilla muillakin ihmisillä on oikeus ker- too ihmisille niiden tunteista ja olla ihastuneita, niin kyllä mullakin sit on, et oli se sit tyttö tai poika."</i>	
Video 3	Seksuaalisuus vs sukupuoli Lokerointi				
Video 4			Yksipuolinen vallankäyttö Uhrin syyllistäminen Käytötapojen puute Sukupuolittunut ongelma Miesten kokema häirintä	<i>"Kaikilla pitäis olla oikeus olla ihan miten ne on ja silti olla kokematta ahdistelua tai häirintää."</i>	
Video 5				Tulevaisuuden tasa-arvoinen yhteiskunta	
Video 6			Oma kokemus seksuaalisesta häirinnästä Uhrin syyllistäminen Toisen asemaan asettuminen		Omaa itseä koskevaan päätöksentekoon vaikuttaminen
Video 7			#Metoo Omat kokemukset seksuaalisesta häirinnästä		<i>"Asioista on ok puhua, näistä pitää puhua, nää pitää tuoda julki, ihan vaan että osattais tehdä muutosta tähän asiaan. Tää ei oo ok, että tää on niin hyväksyty asia meidänkin yhteiskunnassa, sellaisessa valtiossa kun Suomi."</i>